

Ik weet het niet!

bijbelgedeelte: **Richteren 6:33-7:1**

1. Gebruiksaanwijzing

1.1 Beginsituatie kinderen

Kinderen kunnen veel vragen hebben, over van alles. Ze weten veel dingen (nog) niet. Vragen stellen hoort bij hun ontwikkeling en bij het ontdekken van de wereld. Want kinderen zijn nieuwsgierig en leergierig, maar soms ook onzeker. Daarom zoeken ze naar antwoorden en naar zekerheid. Bovendien zijn ze afhankelijk van volwassenen, omdat ze nog niet alles mogen of kunnen. Daarom moeten ze regelmatig om hulp en om duidelijkheid vragen. De vragen die kinderen stellen, zijn heel verschillend. Het kunnen 'kleine', praktische vragen zijn, gericht op hun dagelijkse behoeften: 'Mag ik een snoepje?' Maar ook de grote levens- en geloofsvragen 'Waarom ben ik geboren?' en 'Hoe weet ik dat God bestaat?' Volwassenen vinden het vele gevraagd van kinderen soms lastig, waardoor kinderen de indruk kunnen krijgen dat ze niet alles mogen vragen...

1.2 Inhoud

In dit programma staan kinderen stil bij de vragen die ze hebben: van de kleine praktische tot de grote levensvragen. Wat doen ze daarmee en hoe krijgen ze antwoord? Sommige vragen stellen ze aan mensen, maar ze mogen hun vragen ook aan God stellen. God neemt al hun vragen serieus (hoe brutaal of raar ze ook lijken) en wil antwoord geven. Dat doet Hij vooral in de Bijbel, maar soms ook heel praktisch en door andere mensen heen.

1.3 Doelstelling

Hoofd De kinderen leren dat Gideon met al zijn vragen bij God mag komen en dat God ook antwoordt.

Hart De kinderen ontdekken dat ze al hun vragen aan God mogen stellen en dat Hij hen wil antwoorden.

Handen De kinderen stellen hun vragen aan God.

1.4 Bijbelgedeelte

Richteren 6:33-7:1

Kerntekst: *En Gideon zei tegen God: Laat Uw toorn niet tegen mij ontbranden, als ik alleen deze keer nog spreek. Laat mij toch nog eenmaal een proef met de vacht nemen: laat er alleen op de vacht droogte zijn en op heel het land eromheen dauw. En God deed zo in diezelfde nacht.* (Richteren 6: 39 en 40a)

Kernboodschap: Gideon is onzeker: hij vraagt zich af of hij echt degene is van wie God wil dat hij de Midianieten verslaat. Hij wil zekerheid, een antwoord van God. Zijn vraag (zelfs tot twee keer toe!) lijkt brutaal. Maar God neemt Gideon en zijn vragen serieus en geeft hem antwoord.

1.5 Persoonlijke bijbelstudie

Nu Gideon na het optreden in de tuin van zijn vader zijn angst heeft overwonnen en het lef heeft gevonden om daadkrachtig op te treden, gaat hij zijn roeping uitoefenen. Hij roept alle stammen al bijeen en stelt een leger samen. Maar voor ze vertrekken wil hij eerst zekerheid. 'Is het echt uw bedoeling HEERE? Laat het me nog een keer zien zodat ik het zeker weet.' Aan de ene kant lijkt dit een brutale en overbodige vraag. God had al Zijn engel gestuurd om Gideon duidelijk te maken dat hij geroepen was om zijn volk te bevrijden. Bovendien had hij toen al een teken gehad. Is het niet God verzoeken, om nóg een teken te vragen? Het lijkt wel of Gideon twijfelt aan God... Aan de andere kant: Gideon weet wel bij Wie hij moet zijn met zijn vragen. Misschien twijfelde hij ook meer aan zichzelf dan aan God. In elk geval gaat hij met zijn vragen naar God. Gideon weet dat hij zijn hulp alleen bij Hem kan zoeken.

En God bestraft Gideon ook niet om zijn vele vragen stellen, maar geeft gewoon antwoord en duidelijkheid. Hij is zelfs bereid om na het eerste wonder een tweede, nog groter wonder te doen!

2. Hoe geloof ik? | b. leven met God en volgen van Jezus

Vers 34 - De Geest van de HEERE komt over Gideon: hij ontvangt een geestelijke wapenrusting waarmee hij de strijd aankan. Het blazen op de ramshoorn is een signaal dat iedereen zich verzamelen moet. Ook wordt er vaak het begin van een oorlogsstrijd mee aangekondigd.

Vers 37 en 39 - Wol zuigt zich vol met vocht. Het tweede wonder is daarom groter dan het eerste: het is normaal gesproken onmogelijk dat de grond waarop een wollen vacht ligt nat is en de vacht kurkdroog. Dan is Gideon echt overtuigd. Dauw wordt gezien als teken van Gods zorg en leiding. Zonder dauw geen oogst en dus geen leven.

1.6 Denkdwtjes

- Wat zijn de vragen waar je op dit moment het meest mee zit? Hoe ga je om met die vragen? Breng je ze allemaal bij God? Zo ja: wat verwacht je dan? Zo nee: waarom niet? Durf je niet?
- Is gebed voor jou het stuurwiel van je leven of functioneert het als 'noodrem'? Oftewel: bid jij voor je handelt of handel jij eerst en bid je daarna nog om een zegen of om bijsturing?
- Welke vragen spelen er bij de kinderen van jouw kinderclub? Hoe ga

je om met die vragen: vind je ze lastig of neem je ze serieus? Hoe kun je je kinderen helpen met hun vragen?

- Probeer voor jezelf te formuleren wat je mooi vindt aan dit bijbelgedeelte. En: probeer dát vooral te communiceren op je kinderclub!

1.7 Opmerkingen vooraf

In dit programma zullen kinderen gestimuleerd worden om hun vragen te stellen aan God. Maar ze zullen ze ook stellen aan jou. Wees dus voorbereid op de lastigste en vreemdste vragen van de kinderen van je club. Want kinderen kunnen een rijke fantasie hebben, maar ook al diep nadenken over allerlei dingen. Probeer rustig door te vragen over een vraag, zodat je echt helder hebt wat ze ermee bedoelen. En weet dat jij niet alle antwoorden pasklaar hoeft te hebben, maar hen wel kunt helpen om te zoeken naar antwoorden.

Het programma 'Ik weet het niet!' maakt deel uit van vier programma's over Gideon. In onderstaand schema zijn de titels van de programma's te vinden en waar deze terug te vinden zijn in de map.

Thema	Tabblad	Een programma over
1. Hé, jij daar!	3. Wie ben ik?	a. ontdekken wie je bent (voor God)
2. Lef hebben!	3. Wie ben ik?	c. omgaan met (moeilijke) gevoelens
3. Ik weet het niet!	2. Hoe geloof ik?	b. leven met God en volgen van Jezus
4. Ga ervoor!	2. Hoe geloof ik?	b. leven met God en volgen van Jezus

Ik weet het niet!

1.8 Programmaonderdelen

Onderdelen	Keuzemogelijkheden	Groep	Tijdsindicatie	Korte omschrijving
Introductie	1. Evie en Evert	3/4 5/6 7/8	10 min	Kinderen horen wat Evie doet als ze iets niet weet
	2. Vragen staat vrij!	3/4 5/6 7/8	10 min	Kinderen benoemen de vragen die ze stellen
	3. Wie weet het antwoord?	7/8	10 min	Quiz met moeilijke vragen en vraagbaken
Bijbel open	1. Vertelling	3/4 5/6	15 min	Het verhaal over de vragen van Gideon
	2. Ik weet het niet! bijbelstudie	5/6 7/8	15 min	Bijbelstudie over de vragen van Gideon en de kinderen zelf
	3. Jouw vragen, Gods antwoorden	5/6 7/8	15 min	Beloften zoeken bij herkenbare vragen
Verwerking	1. Vraagteken – uitroepteken	5/6 7/8	25 min	Kinderen maken een fotohouder
	2. Nat en droog	3/4 5/6 7/8	15 min	Proefjes doen rond 'nat en droog'
	3. Brief aan God	3/4 5/6 7/8	20 min	Brief schrijven of tekening maken
	4. Vraag het de dominee!	3/4 5/6 7/8	30 min	Kinderen stellen hun vragen aan de dominee
Zingen en bidden	1. Zingend vragen	3/4 5/6 7/8	5 min	Zingen van een lied over het thema
	2. Vragen stellen aan God	3/4 5/6 7/8	15 min	Gebedsverwerking: Kinderen stellen vragen aan God
	3. Liederen	3/4 5/6 7/8	-	Neem de tijd om te zingen!
Afronding	1. Nog één keer	3/4 5/6 7/8	5 min	Het thema komt nog een keer terug
	2. Huiswerk!	3/4 5/6 7/8	3 min	Kinderen krijgen huiswerk mee

2. Introductie

De kinderen worden erbij stilgezet dat ze sommige dingen niet weten en antwoorden kunnen vinden door vragen te stellen.

2.1 Evie en Evert

Evie heeft een feestje, maar ze weet het niet zeker.

Vorbereiding: twee poppen of verkleedkleden en een telefoon.

Aankondiging: Evie en Evert lopen zitten samen te kletsen. Maar Evie is een beetje verdrietig...

Werkwijze:

Evie (kijkt erg sip): Hé Evert, moet je 's luisteren. Ik weet gewoon niet wat ik ervan moet denken.

Evert: Waarvan?

Evie: Nou, je weet toch dat ik een poosje geleden zo blij was, toen Stef-

fany me had uitgenodigd voor haar feestje...?

Evert: Ja, dat weet ik nog wel. Je deed toen zo'n maf dansje van blijdschap: echt raar!

Evie: Helemaal niet raar! Ik was gewoon super blij. Want een feestje bij Steffany is altijd heel speciaal. Haar moeder bedenkt altijd van die leuke dingen: vorig jaar een spannende speurtocht en het jaar daarvoor gingen we een ketting maken met echte glazen kralen.

Evert: Wat je leuk noemt... Maar wat is er nou aan de hand met dat feestje?!

Evie: Nou... ik weet eigenlijk niet of Steffany me nog wel vraagt.

Evert: Waarom niet? Wat heeft ze dan gedaan of gezegd? Of heb je ruzie met haar gehad?

Evie: Nee, helemaal niet. Maar ik vind het zo raar: ik heb andere meiden al met een uitnodiging zien lopen, maar ik heb er nog geen een gehad... Misschien is ze toch boos op me, of zo.

Evert: Ah nee joh! Je krijgt die kaart nog wel.

Evie: Ja, dat zeg jij, maar ik moet het eerst nog zien. De anderen hadden

2. Hoe geloof ik? - b. leven met God en volgen van Jezus 3

2. Hoe geloof ik? | b. leven met God en volgen van Jezus

'm gisteren al, waarom heb ik 'm dan nog niet?!

Evert: Ja, dat weet ik ook niet... Maar waarom vraag je het haar niet gewoon?

Evie: Dat durf ik niet zo goed. Misschien is ze wel boos of vindt ze het vervelend dat ik het vraag.

Evert: Ja, maar nu blijf je er maar mee lopen. Als je het gewoon vraagt, weet je het zeker.

Evie: Hmm, misschien heb je wel gelijk. Ik bel haar wel even om het te vragen. (*Evie loopt naar de telefoon en toets een nummer.*)

Evie (aan de telefoon): Ja hoi, is Steffany thuis? (*even wachten.*) Hoi Steffany, ik wil wat vragen... Misschien vind je het raar dat ik het vraag, maar ik wou graag weten of ik nog op je feestje mag komen. (*weer even stil, dan heel blij:*) Ja?! Echt waar?! O, super! Ik wist het niet meer zeker, omdat ik nog geen uitnodiging heb gehad en de anderen wel. (*weer even stil*) Oo, nu snap ik het! Geeft niks hoor! Doei Steffany!

Evie (nu weer tegen Evert): Ik mag op Steffany's feestje komen! Mijn uitnodiging was per ongeluk tussen haar werkboek van rekenen gekomen. Maar morgen neemt ze 'm mee naar school. Ik ben zo blij!

Evert: Zie je wel? Ik zei toch dat je het gewoon moest vragen?

Evie: Ja, ik zal er de volgende keer dat ik iets niet weet om denken: gewoon vragen!

Afsluiting: *Evie wist niet of ze wel Steffany's feestje mocht komen en vond die onzekerheid niet leuk. Ze was ook een beetje bang dat Steffany het vervelend zou vinden als ze ernaar vroeg. Maar toen ze het tóch vroeg, kreeg ze gewoon antwoord en was het opgelost. In het bijbelverhaal is Gideon ook onzeker. Durft hij om een antwoord te vragen?*

2.2 Vragen staat vrij!

De kinderen inventariseren welke vragen ze deze dag allemaal gesteld hebben en aan wie.

Vorbereiding: pen en papier voor elk kind, whiteboard of schoolbord.

Aankondiging: *Waarschijnlijk heb je het vandaag heel veel gedaan: vragen stellen. 'Mag ik de hagelslag?' 'Kan ik vandaag met m'n vriendinnetje spelen?' 'Waar zijn m'n gymspullen nou weer?!' Wij zijn benieuwd welke vragen jij vandaag allemaal gesteld hebt!*

Werkwijze: Laat de kinderen nadenken over welke vragen ze deze dag allemaal hebben gesteld: bij het eten, op school aan de juf of meester, aan een vriend(innet)je, aan hun vader of moeder. De kinderen schrijven hun eigen vragen op papier.

Vraag de kinderen vervolgens om een paar van hun vragen te noemen en schrijf die op het bord. Zo zien de kinderen hoeveel vragen ze stellen en waarover. Vraag ook even aan wie ze de vraag hebben gesteld (als dat niet meteen duidelijk is). Hadden ze die vraag ook aan iemand anders kunnen stellen?

Praat kort door over vragen stellen:

- Is het moeilijk om vragen te stellen? Waarom wel/niet?
- Wanneer vind je het moeilijk, wanneer makkelijk?
- Stel je ook wel eens vraag aan God? Wat voor soort vragen zijn dat? Kan iemand anders die vraag ook beantwoorden?

4 HGJB-Kinderwerk - Ik weet het niet!

Afsluiting: *In het bijbelverhaal ontmoeten we ook iemand die een vraag aan God heeft. Eigenlijk zelfs een brutale vraag...*

2.3 Wie weet het antwoord?

De kinderen proberen antwoorden te krijgen op moeilijke vragen.

Vorbereiding: een paar voorwerpen of kledingstukken om de volgende personen mee aan te duiden: dominee (bijv. een theologisch boek), boer (pet), voetballer (voetbalsokken), wiskundige (brillette). Let op: het moet wel een beetje subtiel blijven!

Aankondiging: *We gaan jullie vandaag eens een paar moeilijke vragen stellen. Als je het antwoord zelf niet weet, zijn er een paar mensen die je kunnen helpen. Maar wie van hen weet het antwoord?*

Werkwijze: Kies vier kinderen die 'vraagbaak' gaan spelen. Neem hen mee aan de gang en geef hen het voorwerp dat bij hen hoort. Vertel hen wie ze zijn en dat ze hun rol niet te overdreven moeten spelen: het moet wel een beetje lastig blijven voor de anderen kinderen. Geef hen ook de antwoorden op de vragen die bij hen horen. Dan kunnen de kinderen weer terug naar de clubruimte. Ze gaan op vier stoelen zitten die vooraan staan, met het gezicht naar de andere kinderen.

Deel de rest van de kinderen op in twee groepen. Leg uit dat ze om de beurt een vraag krijgen, waar ze antwoord op moeten geven. Als ze het zelf weten (de kinderen mogen ook overleggen samen), mogen ze het zeggen. Als ze het niet weten, zegt een van hen: 'We weten het niet' en kiezen ze een vraagbaak aan wie ze de vraag willen stellen. Natuurlijk moeten ze bedenken wie van de vier personen het antwoord waarschijnlijk weet. Vervolgens stellen ze de vraag aan de door hun gekozen vraagbaak. Hebben ze de juiste vraagbaak gekozen (bijv. een vraag over de Bijbel aan de dominee), geeft deze het antwoord. Weten de kinderen zelf het goede antwoord of hebben ze de vraag aan de juiste vraagbaak gesteld, dan krijgen ze een punt. Vervolgens krijgt de andere groep een vraag, enzovoorts. De groep met de meeste punten heeft gewonnen.

Vragen:

- Noem de namen (voor- en achternaam) van de trainer, de twee assistent-trainers en de aanvoerder van het Nederlands Elftal tijdens het WK.
Antwoord: Bert van Marwijk, Philip Cocu, Frank de Boer en Giovanni van Bronckhorst - *voetballer.*
- Wie was de broer van Eliab en Samma?
Antwoord: David - *dominee.*
- Wat komt er uit de som: 678×12 (uit het hoofd!)?
Antwoord: 8136— *wiskundige*
- In welk jaar werd Luther geboren?
Antwoord: 10 november 1483 - *dominee*
- Wat is gepasteuriseerde melk?
Antwoord: melk die tot drie keer toe 30-40 seconden is verwarmd op 72 graden, om de bacteriën te doden. Dat is dus de melk zoals je die in de supermarkt koopt. (Als onderstreepte woorden genoemd zijn, is het antwoord goed) - *boer*

Ik weet het niet!

- Hoe zwaar moet een varken zijn, voor hij wordt geslacht?
Antwoord: minimaal 100 kg. – *boer*
- Wat is een hatrick?
Antwoord: Als een voetballer (of hockeyer) drie keer achter elkaar een doelpunt maakt in een wedstrijd. – *voetballer*
- Wat is wortel trekken?
Antwoord: Wortel trekken heeft niks met die oranje dingen die konijnen veel eten te maken. Maar het is een soort som: het omgekeerde van een kwadraat. Een kwadraat is een keersom met twee dezelfde cijfers. Bijvoorbeeld: het kwadraat van 4 is 4 keer 4 dus 16. De wortel uit 16 is dan 4. (Als de onderstreepte woorden maar genoemd zijn, is het antwoord goed) – *wiskundige*

Afsluiting: *Dat waren lastige vragen! Maar gelukkig kon je ze aan mensen stellen die er antwoord op wisten. Gideon had ook een heel belangrijke vraag, waarop hij zelf geen antwoord wist. Wist hij naar wie hij toe moest gaan met die vraag?*

3. Bijbel open

De kinderen ontdekken dat God antwoord wil geven op al onze vragen.

3.1 Vertelling

De kinderen horen het verhaal over Gideon die met zijn vragen naar God gaat.

Aankondiging: *Gideon was echt een dappere man: hij durfde zomaar een afgodsbeeld, waar iedereen voor knielde, kapot te maken. Maar God had hem nóg een belangrijke opdracht gegeven. Een gevaarlijk opdracht. Is Gideon nu weer zo dapper?*

Werkwijze:

Je kunt zo beginnen:

'O nee! Daar zijn ze weer, de Midianieten! Gideon, heb jij het ook al gehoord? De Midianieten zijn alwéér ons land binnengevallen, met duizenden en duizenden soldaten. Al het graan, alle dieren die we hebben, zullen opnieuw afgepakt worden! We moeten zorgen dat we snel een goede verstopplek bedenken!'

Gideon ziet en hoort hoe bang de mensen om hem heen zijn. Doodsbang. Ze weten maar één oplossing: vluchten! Maar Gideon weet dat er nóg een oplossing is: vechten. God Zelf heeft tegen hem gezegd dat hij dat moet gaan doen, hoe onmogelijk het ook lijkt. Gideon had toen gezegd dat hij wilde gehoorzamen. Want God noemde hem een dappere held en beloofde dat Hij Gideon zou helpen. Maar... dat is alweer een poosje geleden...

Maar als Gideon hoort dat de Midianieten weer het land binnen dringen, komt de Geest van God over hem. Hij rent naar zijn huis en pakt een ramshoorn. Hij blaast erop: tot kilometers ver weg horen mensen het harde getoeter. En ze weten meteen: dat is het teken dat we moeten gaan vechten! Van alle kanten komen de mannen van de stam van Gideon, de Abiëzrieten, eraan om met Gideon mee te vechten. Ze heb-

ben al eerder gemerkt hoe dapper Gideon is, dus als hij hun leger aanvoert, durven ze de strijd wel aan! Duizenden mannen staan klaar om met generaal Gideon de Midianieten te verjagen.

Maar 's avonds, als Gideon alleen is, wordt hij ineens onzeker. Hij vraagt zich af: 'Zou het echt nu de tijd zijn dat ik de Midianieten moet gaan verslaan? En is het wel echt zo dat God wil dat ik dat doe? Ik kan dat toch helemaal niet? Hoe moet ik leiding geven aan al die mannen? Hoe moet ik de Midianieten verslaan?' Gideon weet het echt niet. Hij heeft zóveel vragen....

Vertel nu verder:

- Gideon gaat met al zijn vragen naar God. Hij vraagt twee keer om een teken: dat lijkt best brutaal...
- Als eerste legt hij een wollen vacht neer en vraagt hij God om alles droog te laten zijn, behalve de vacht. God antwoordt: zoals Gideon vraagt gebeurt.
- Daarna vraagt hij of God de vacht droog willen laten zijn en alles daar omheen nat: een nog groter wonder. Ook dat gebeurt.
- Gideon is dankbaar en durft de strijd aan.

Je kunt zo eindigen:

Gideon dankt God. 'Wat geweldig, Heere God, dat U mij antwoord wilde geven op al mijn vragen! Nu weet ik dat U mij echt wilt gebruiken om de Midianieten te verslaan!' En tegen zijn soldaten zegt hij: 'Kom op mannen! Samen met God kunnen wij de vijand verslaan.'

Praat met de kinderen door over het verhaal:

- *Wat voor vragen heeft Gideon allemaal? Waarom was hij zo onzeker, denk je?*

Probeer de kinderen zich in te laten leven in de situatie van Gideon. Benadruk dat hij echt even niet wist wat hij moest doen.

- *Hebben jullie ook wel eens van die moeilijke vragen, waarop je het antwoord niet weet?*

Help kinderen te benoemen met welke vragen ze zitten. Het gaat nu wel een stapje verder dan de vragen in de introductie: het gaat om levensvragen of geloofsvragen. Kinderen hebben die ook, op een heel onbevangen manier! Laat ze hun vragen gewoon eerlijk benoemen, zonder zelf meteen de antwoorden te willen geven.

- *Wat doe je met die vragen?*

Praat door over dat ze hun vragen gewoon mogen stellen (aan wie ze maar willen) en dat ze ze ook aan God mogen stellen. Gideons vraag leek ook een beetje brutaal: God had al beloofd dat Hij hem zou helpen en dan wil hij toch nog een extra antwoord. Maar God vindt geen vraag te gek of te moeilijk.

Afsluiting: Eindig als volgt: *Welke vragen je ook hebt: je mag ze allemaal stellen aan God. Hij wil je antwoord geven!*

2. Hoe geloof ik? - b. leven met God en volgen van Jezus 5

2. Hoe geloof ik? | b. leven met God en volgen van Jezus

3.2 Ik weet het niet! - bijbelstudie

De kinderen ontdekken de vragen van Gideon en denken na over hun eigen vragen.

Vorbereiding: Klik clubpagina en bijbel voor elk kind.

Aankondiging: *Gideon was echt een stoere vent: hij had lef! Hij durfde zelfs een afgodsbeeld van Baäl, waar iedereen in Israël voor knielde, omver te gooien. Maar God heeft nog een lastige opdracht voor hem... En dan is Gideon eventjes niet meer zo stoer. Hij zegt: 'Ik weet het niet!' en heeft veel vragen: 'Wat moet ik doen?' We gaan in de Bijbel duiken om te ontdekken hoe Gideon omgaat met zijn vragen.*

Werkwijze: Laat de kinderen de bijbelstudie uit Klik voor zich nemen. Lees het eerste stukje tekst uit Klik voor en daarna het bijbelgedeelte: Richteren 6:33-7:1.

Laat de kinderen vervolgens zelf de eerste drie vragen maken. En laat hen, als ze hun antwoorden ingevuld hebben, daar even over praten met hun buurman of buurvrouw: wat heeft hij of zij ingevuld en waarom?

Bespreek de eerste drie vragen daarna plenair en praat er even over door. Gebruik de informatie van 1.5 Persoonlijke bijbelstudie of de gespreksvragen bij de vertelling (3.2) om dingen toe te lichten of verder door te vragen.

De kinderen vullen dan de laatste, persoonlijke vraag in. Stimuleer hen om echt goed na te denken over de meest brandende vraag die ze het liefst aan God zouden willen stellen. Geef hen de tijd om dat rustig te doen en praat daarna door over wat de kinderen ingevuld hebben. Benoem dat de kinderen die vraag werkelijk kunnen stellen: aan het eind van de kinderclub, bij het bidden (zie onder) of in hun persoonlijke gebed thuis.

Praat tenslotte door over hoe God ons antwoord geeft. Want als God onze vragen serieus neemt, geeft Hij ook antwoord! Doet Hij dat altijd en meteen? Hoe kun je Zijn antwoord ontdekken? Geef aan dat Hij dat nu anders doet dan bij Gideon: nu hebben we de Bijbel waarin Zijn richtlijnen en beloften staan. Maar Hij laat ook antwoorden zien door mensen en situaties heen en door Zijn Heilige Geest.

Tip: je kunt nu ook verder gaan met de volgende bijbelopdracht: 3.3, die ingaat op antwoorden van God in de Bijbel.

Afsluiting: *Welke vragen je ook hebt: je mag ze allemaal stellen aan God. Hij wil je antwoord geven!*

3.3 Jouw vragen, Gods antwoorden

De kinderen ontdekken dat God in de Bijbel antwoorden geeft op hun vragen.

Vorbereiding: Print de bijlage 3.3 met vragen van kinderen en antwoorden in de Bijbel en kopieer hem voor alle kinderen.

Aankondiging: *Gideon had veel vragen, maar God wilde hem antwoord geven. Jij hebt misschien ook wel vragen. Weet je dat God jou ook antwoord wil geven?!*

Werkwijze: Benoem kort alle vragen die de kinderen genoemd hebben bij de introductie, de vertelling (3.1) of de bijbelstudie (3.2). Vertel dat God

misschien niet op alle vragen meteen een antwoord geeft, maar op veel vragen ook wel. De Bijbel staat vol van antwoorden die God ons wil geven: Zijn beloften voor ons.

Vertel: *We gaan kijken naar onze vragen en naar Gods antwoorden daarop.* Deel nu de papieren uit met de vragen en antwoorden. Op het ene vel staan vragen, op het andere de antwoorden. De kinderen moeten het juiste antwoord bij elke vraag zoeken. Onder elke vraag is ruimte om het antwoord op te schrijven. Laat de kinderen het antwoord (de Bijbeltekst) helemaal uitschrijven, dan memoriseren ze de tekst gelijk!

Je kunt het de kinderen alleen laten doen, maar ook in groepjes van twee of drie.

Praat achteraf nog even door met de kinderen:

Welke vragen herkenden jullie: welke vragen hebben jullie zelf ook?

Wat vind je van Gods antwoord daarop?

Welke tekst vinden jullie het mooist? (deze tekst kunnen ze eventueel ook gebruiken bij verwerking 4.1!)

Afsluiting: *Gaaf hè, dat God ons antwoorden wil geven op onze vragen! Als je God je vragen stelt en in de Bijbel blijft lezen, zul je nog veel meer antwoorden vinden.*

4. Verwerking

De kinderen gaan aan de slag met hun vragen.

4.1 Vraagteken - uitroepteken

De kinderen maken een fotohouder met hun vraag en Gods antwoord daarop.

Nodig: Voor de fotohouder: ijzerlatten met een hoek erin (hoeklijn), drie moertjes met bijpassende bouten, een accuboormachine, een boortje met de grootte van de bouten, een grote rol ijzerdraad, een ijzerzaag en eventueel (ijzer)verf. Voor de kaartjes: gekleurde stukjes karton van ongeveer 9x13 cm (fotoformaat).

Vorbereiding: Neem de ijzerlatten en zaag per kind twee gelijke stukken van 10 cm. Leg de stukjes staal met de 'ruggen' tegen elkaar aan. Boor nu met de accuboormachine drie gaten door de stukjes staal met steeds een gelijke afstand tussen de gaten. Knip het ijzerdraad in stukken van 20 cm; vijf stukken per kind. Ter verheldering kun je op internet twee foto's van het resultaat vinden.

Aankondiging: *Gideon had vraagtekens – jij hebt ook vraagtekens. Gideon krijgt antwoord van God: een uitroepteken – jij ook!*

Werkwijze: Geef de kinderen twee stukken ijzerlat, die bij elkaar horen. Geef hen ook drie boutjes en moeren en laat zien hoe ze die aan de ijzerlatten moeten bevestigen. Laat de kinderen de boutjes door de gaten heen draaien en die losjes (!) vastmaken met de moeren.

Geef hen vervolgens ieder vijf stukjes ijzerdraad. En laat zien hoe ze twee draden daarvan in de vorm van een vraagteken en een uitroepteken kunnen buigen. Let op: bovenin moeten de draden een paar keer extra gedraaid zijn om er een stuk papier in te kunnen doen! De andere drie

Ik weet het niet!

draden kunnen ze buigen hoe ze zelf willen.

Laat de kinderen de uiteinden van de stukjes ijzerdraad tussen de stukken ijzerlat duwen. Vervolgens draaien ze de moertjes stevig vast.

De fotohouder kan nu eventueel geleverd worden met (ijzer)verf.

Geef de kinderen tenslotte twee kartonnen kaartjes. Op het ene kaartje kunnen ze een persoonlijke vraag schrijven; bijvoorbeeld een vraag die ze zich bij 3. De Bijbel open hebben gesteld. Op het andere kaartje schrijven ze een belofte van God die antwoord geeft op die vraag. Je kunt de kinderen die belofte zelf laten bedenken, of gebruik de bijlage met beloften bij 3.3 Jouw vragen, Gods antwoorden.

Tip 1: Als het voor de kinderen te moeilijk is om het ijzerdraad in een mooi vraag- en uitroepteken te buigen, kunnen ze het uiteinde van alle draden ook gewoon ombuigen (zie foto) en de vraag- en uitroepteken groot op de kaartjes schrijven.

Tip 2: Je kunt de ijzerlatten ook vervangen door houten latjes.

Afsluiting: *Zet je fotostandaard thuis neer, met foto's van jezelf of van de mensen van wie je houdt. En daartussen zie je dan altijd de twee kaartjes met een ? en een !, als herinnering dat je alles aan God mag vragen en dat Hij antwoord geeft.*

4.2 Nat en droog

De kinderen doen proefjes rond 'nat en droog'.

Voorbereiding: Leg een vel papier, een glas en een emmer water klaar.

Aankondiging: *Gideon vraagt om een teken: een antwoord van God dat hij echt kan zien en voelen. Weet je wat dauw is? Een deken van kleine druppels water die 's ochtends overal overheen ligt. Het eerste teken was dus al bijzonder: de grond helemaal droog en alleen het schapenvacht nat. Maar het tweede teken was nog bijzonderder: de grond was nat en het schapenvacht was nu helemaal droog - terwijl normaal schapenwol water juist opzuigt als een spons!*

Werkwijze: Zeg tegen de kinderen: *Denk je dat papier onder water droog kan blijven? We gaan het uittesten!* Laat een kind een prop maken van het vel papier. Vervolgens moet hij/zij de prop onder in het glas klemmen. Laat hem/haar het glas op zijn kop houden en het (op zijn kop) onder water duwen. Vervolgens haalt hij/zij het glas weer boven water. En, is het papier droog of niet? Meer natte en droge proefjes vind je op www.proefjes.nl

Afsluiting: *Wat er bij Gideon gebeurde, was echt een wonder. Wat wij gedaan hebben niet. Maar juist daarom wel leuk om te ontdekken hoe het normaal gesproken werkt met nat en droog!*

4.3 Brief aan God

De kinderen stellen hun persoonlijke vragen aan God in een brief of door middel van een tekening.

Voorbereiding: mooi briefpapier en pennen/potloden

Aankondiging: *Gideon vertelde alles wat er op zijn hart lag aan God. Dat mag jij ook doen: je mag een brief schrijven aan God en die later als*

gebed bij Hem brengen.

Werkwijze oudere kinderen: Geef de kinderen een velletje briefpapier en een pen. Vertel dat ze een brief mogen schrijven aan God. Die brief kunnen ze natuurlijk niet echt opsturen, maar wel als gebed vertellen aan God: thuis of op de club. Als ze de brief bewaren, kunnen ze later kijken of ze ook antwoorden hebben gekregen van God.

Help de kinderen na te denken over de brief. Hoe schrijf je normaal een brief? Wat kunnen ze erboven zetten? Wat kunnen ze erin zetten? Benadruk dat ze alles mogen vertellen wat hen bezig houdt, ook de heel dagelijkse dingen. Maar ook de vragen die ze aan God zouden willen stellen!

Geef de kinderen de tijd om rustig hun brief te schrijven. Ze hoeven hun brief natuurlijk niet voor te lezen: die is heel persoonlijk, iets tussen hen en God. Maar misschien willen ze er wel dingen uit noemen tijdens de tijd voor gebed (zie 5. Bidden en zingen).

Werkwijze jongere kinderen: Geef de kinderen een velletje (brief) papier en potloden. Misschien zijn ze te jong om een volledige brief aan God te schrijven, maar ze kunnen wel een tekening voor Hem maken. Op de tekening kunnen ze tekenen waar ze Hem een vraag over willen stellen. Eventueel kun je zelf de vraag erbij schrijven als leidinggevende.

Afsluiting: *Mooi hè, dat je alles aan God mag vertellen: in een brief of in een tekening. Hij is daar blij mee en neemt jouw vragen serieus.*

4.4 Vraag het de dominee!

De kinderen gaan in gesprek met de dominee over hun vragen over God en geloof.

Nodig: de dominee ☺

Voorbereiding: Vraag tijdig aan de dominee of hij een half uurtje langs wil komen op de club! Geef hem de nodige informatie over de leeftijd en belevingswereld van de kinderen op de club en het programma waar jullie mee bezig gaan. Misschien kun je dit programma voor hem kopiëren, zodat hij alles op een rijtje heeft.

Aankondiging: *God wil antwoord geven op je vragen: in de Bijbel, maar ook door mensen heen! Daarom hebben we de dominee gevraagd of hij eens met jullie wil praten over jullie vragen.*

Werkwijze: Introduceer de dominee bij de kinderen. Vertel dat zij al hun vragen (die al tijdens de introductie of vertelling of bijbelstudie naar boven zijn gekomen) aan hem mogen stellen. Maar dat hij misschien ook niet alle antwoorden weet...

Spreek van tevoren ook wat regels af, bijvoorbeeld over wie wanneer zijn/haar vraag mag stellen, over vingers opsteken, enzovoorts. Probeer het gesprek verder zelf te leiden: stuur het vragen stellen van de kinderen, maar ook het antwoorden van de dominee. Misschien is het nodig hem soms wat af te kappen of zijn woorden een beetje uit te leggen aan de kinderen.

Afsluiting: *Leuk dat de dominee langs wou komen om onze vragen te beantwoorden. Hij heeft ons veel dingen uit kunnen leggen. Zo zie je: als je gewoon je vragen stelt, krijg je antwoord!*

2. Hoe geloof ik? - b. leven met God en volgen van Jezus 7

2. Hoe geloof ik? | b. leven met God en volgen van Jezus

5. Bidden en zingen

De kinderen brengen in het zingen en bidden hun persoonlijke vragen bij God.

5.1 Zingend vragen

De kinderen uiten hun dankbaarheid dat ze met al hun vragen bij God mogen komen.

Aankondiging: Lees het tweede couplet van het lied 'Als je bang bent of onzeker' uit Op Toonhoogte voor. Zeg dan: *Dit lied vat precies samen waar het deze club over ging: als je boordevol vragen zit, mag je zomaar bij God komen en dan geeft Hij je nieuwe moed!*

Werkwijze: Zing samen 'Als je bang bent of onzeker'.

Afronding: God belooft dat we bij Hem mogen komen en dat het dan goed is. Dus; dat gaan we nu ook doen!

Tip: Ga nu verder met de gebedsverwerking.

5.2 Vragen stellen aan God

Gebedsverwerking: Kinderen stellen hun vragen aan God.

Nodig: dozen (om de gebedsmuur nog groter te maken), papier voor de vragen van de kinderen, lijm of plakband en pennen.

Vorbereiding: In het eerste en tweede programma over Gideon is een muur van gebedsstenen gemaakt. De stenen zijn (schoenen)dozen. Als de muur tussentijds is weggehaald, zet hem dan opnieuw klaar voor de club begint.

Aankondiging: *Uit het verhaal van Gideon met de schapenvacht hebben we ontdekt dat we met al onze vragen bij God mogen komen. Dat gaan we nu dus ook doen!*

Werkwijze: Ga met de kinderen bij de muur zitten en praat even over de vorige keer: wat gebeurde er toen bij de gebedsmuur?

In de loop van het programma zijn er verschillende vragen van de kinderen naar boven gekomen. Geef hen de opdracht één van die vragen op te schrijven op een stuk papier. Laat de kinderen hun vraag op een schoenendoos plakken, die ze vervolgens op de gebedsmuur plaatsen.

Leg uit: *De gebedsmuur wordt steeds groter! We hebben onze vragen erbij gedaan, omdat vragen stellen helemaal hoort bij bidden. Zo is bidden echt praten met God. Daarom schrijven we die vragen ook niet alleen op, maar gaan we ze ook vertellen aan God.*

Gebet: Spreek af dat jullie in een kring gaan bidden, op rij af. Vraag de kinderen of ze hardop hun vragen willen stellen aan God. Benadruk dat ze dat niet hoeven te doen: ze kunnen het ook zachtjes doen. Kinderen die niet hardop bidden, kunnen 'amen' zeggen als zij de beurt hebben. Spreek ook af dat er tijdens het gebed een moment van stilte zal zijn. Op dat moment kunnen de kinderen die niet hardop bidden in stilte tot God bidden.

Afsluiting: Geweldig: God wil naar onze vragen luisteren en ze ook beantwoorden.

5.3 Liederen

Liederen uit op Toonhoogte:

- Thematic: Wees niet bang, Ik roep je bij je naam
- Psalm 121 'k Sla d' ogen naar 't gebergte heen
- Psalm 130 Uit diepten van ellenden
- Leer mij Uw weg, o Heer
- Als je bang bent of onzeker
- U bent mijn schuilplaats, Heer
- Jezus, open mijn oren

Op internet kun je twee liederen over het verhaal van Gideon vinden als download:

- Uit *Alles wordt nieuw*: Lied van de man die overwon, van Gideon.
- Van *Elly en Rikkert*: Geen held op sokken, geen twijfelaar.

6. Afronding

De kinderen nemen hun vragen (letterlijk) mee naar huis en verwachten Gods antwoord.

6.1 Nog één keer

Herhaling en bestending van het thema.

Tijdens het programma hebben de kinderen op verschillende manieren kennis gemaakt met het thema. In de afronding wordt dat nog eens herhaald, zodat de kinderen de boodschap mee naar huis nemen.

Werkwijze: Haal de kinderen bij elkaar. Kijk met hen terug op de verschillende onderdelen van het programma en verbindt deze steeds met het thema. Dit kun je aanvullen door het themalied te zingen.

6.2 Huiswerk

Krijg je antwoord?

Aankondiging: *Het thema van deze club was vandaag: 'Ik weet het niet!' Maar ondertussen... weten jullie het wel! Als je het niet weet en je hebt vragen, dan ga je daarmee naar God. En nu krijgen jullie ook huiswerk: let in de komende tijd goed op of je ook antwoorden op je vragen krijgt. De volgende keer willen we graag horen hoe dat ging!*

Werkwijze: De kinderen hebben gedurende dit programma verschillende vragen op papier gezet: tijdens de introductie, de bijbelstudies en de verwerkingen. Laat hen die vragen mee naar huis nemen en stimuleer hen om goed op te letten of ze antwoord krijgen op hun vragen. Kom daar de volgende keer club op terug, bijvoorbeeld bij het bidden.